

PM 2016:13 RVI (Dnr 110-1839/2015)

Ett tandvårdsstöd för alla – fler och starkare patienter (SOU 2015:76)

Remiss från Socialdepartementet

Remisstid 2 februari 2016

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Ett tandvårdsstöd för alla – fler och starkare patienter (SOU 2015:76)” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen anför följande.

Ärendet

Tandvårdsreformen år 2008 innebar en betydande förstärkning av statens tandvårdsstöd. Alla som besöker tandvården får allmänt tandvårdsbidrag (ATB). De som har ersättningsberättigande tandvårdskostnader över 3 000 kronor under ett år får del av högkostnadsskyddet. Det första året avsattes närmare sex miljarder kronor för reformen, men inte under något år hittills har de anslagna medlen förbrukats. Efter reformen uppger färre människor att de avstår från tandvård av ekonomiska skäl. Det finns dock vissa, framförallt socioekonomiskt svaga grupper som besöker tandvården i mindre utsträckning än andra.

Sammanfattningsvis bedömer utredningen att Tandvårdsreformen 2008 var en bra reform, men föreslår några åtgärder och förändringar för ytterligare förbättring.

Utredningen finns att läsa i sin helhet på [regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret ser positivt på utredningens förslag.

Mina synpunkter

En god och jämlik tillgång till tandvård är en viktig byggsten i ett socialt hållbart samhälle. En god tandhälsa handlar inte enbart om att slippa smärta eller obehag på grund av tandvärk eller kariesangrepp, utan också om ett allmänt välbefinnande och sociala vinster. Att ytterligare verka för att alla som har behov också får tillgång till tandvård ser jag därför som positivt.

Även om tandhälsan generellt sett är god i Sverige finns det skillnader mellan olika socioekonomiska grupper. Den tandvårdsreform som genomfördes år 2008 har förvisso bidragit till att andelen som uppger att de avstår från tandvård på grund av ekonomiska orsaker har minskat, men skillnader finns fortfarande. Det är viktigt att fortsätta arbeta för att systemet med tandvårdsstöd ska underlätta för de som har stora behov, men det är också viktigt att tandvårdens olika delar blir lättare att begripa och på så sätt mer tillgängliga. Det kan handla såväl om geografisk som om språklig tillgänglighet.

Överlag ser jag positivt på de förslag som utredningen lämnar. Det är viktigt att belysa möjligheterna för personer med låga inkomster att ta del av tandvården, så väl nödvändig och uppehållande som akut tandvård. Däri är tandvårdsstödet en viktig del. Personer som uppbär ekonomiskt bistånd har under vissa förutsättningar rätt att få bidrag från kommunen för viss tandvård. Det är positivt och möjliggör för några av de med allra lägst inkomster att tillgodogöra sig tandvård. Samtidigt finns det personer som har inkomster i nivå med eller strax över normen för biståndet. Den gruppen behöver uppmärksammas, och tandvårdsstödet eventuella marginaleffekter behöver belysas tydligare. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Ett tandvårdsstöd för alla – fler och starkare patienter (SOU 2015:76)” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart

Stockholm den 21 januari 2016

ÅSA LINDHAGEN

Bilaga

Remissen i sammanfattning.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Tandvårdsreformen 2008 innebar en betydande förstärkning av statens tandvårdsstöd. Alla som besöker tandvården får allmänt tandvårdsbidrag (ATB). De som har ersättningsberättigande tandvårdskostnader över 3 000 kronor under ett år får del av högkostnadsskyddet. Det första året avsattes närmare sex miljarder kronor för reformen, men inte under något år hittills har de anslagna medlen förbrukats. Efter reformen uppger färre människor att de avstår från tandvård av ekonomiska skäl. Det finns dock vissa, framförallt socioekonomiskt svaga grupper som besöker tandvården i mindre utsträckning än andra.

Sammanfattningsvis bedömer utredningen att Tandvårdsreformen 2008 var en bra reform, men föreslår några åtgärder och förändringar för ytterligare förbättring. Förslagen är bland annat:

- Förbättrad information och rådgivning, eftersom reformen förutsätter informerade patienter.
- Bättre möjligheter till jämförelse av pris och kvalitet.
- Förbättrat konsumentskydd för tandvården.
- Förbättrat tandvårdsbidrag för gruppen 65-74 år. Denna grupp har idag störst tandvårdsbehov och högst tandvårdskostnader av alla grupper.
- Förbättrad systematisk uppföljning från Försäkringskassan kring felaktigt utbetalt tandvårdsstöd.
- Förstärkta sanktionsmöjligheter mot vårdgivare som inte fullgör sina skyldigheter.
- Ökad samverkan mellan Försäkringskassan, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket och Socialstyrelsen kring analys och statistik.
- Nytt uppdrag till Folkhälsomyndigheten att ta fram ett kunskapsunderlag om munhälsans bestämningsfaktorer.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 december 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Utredningen konstaterar att tandhälsan i befolkningen förbättras generellt, men att det fortfarande finns skillnader i tandhälsa och besöksfrekvens mellan olika socioekonomiska grupper. Det finns även sociala skillnaderna i tandhälsa bland barn och ungdomar, trots att tandvård för dessa grupper är avgiftsfri. Vuxna kan beviljas ekonomiskt bistånd för akut och nödvändig tandvård enligt stadens riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd. Stadsledningskontoret ser positivt på utredningens förslag om förbättrad information, ökat samarbete mellan olika aktörer och riktade insatser till aktuella grupper, eftersom sådana insatser kan bidra till en mer jämlik tandvård och tandhälsa.

I utredningen redovisas resultatet av en analys av tandvårdsstöd för äldre. Slutsatserna är bland annat att stödet inte når ut till de äldre i målgruppen i tillräcklig omfattning. Troliga orsaker anges vara bristande kännedom om de olika stödformerna, samt att de upplevs komplexa och administrativt krångliga. Ytterligare en orsak tros vara bristande samverkan mellan kommuner och landsting, vilket kan bero på att informationsansvaret för tandvårdsstödet är uppdelat. Utredningen har haft en dialog med Sveriges kommuner och landsting (SKL) om hur man skulle kunna arbeta för att lyfta fram tandvården i de sammanhang där man möter människor i vård, omsorg och socialtjänst. Stadsledningskontoret ser positivt på sådana insatser.

Utredningen konstaterar att kommunernas roll i tandvården inte finns reglerad i dagsläget, trots att kommunerna har ansvar för omsorgen om äldre. God munhälsa har stor betydelse för äldres hälsa och välbefinnande. I utredningen beskrivs att samverkan mellan hälso- och sjukvården och kommunernas socialtjänst inte heller alltid fungerar. Utredningen föreslår att Socialstyrelsen ges i uppdrag att kartlägga och ta fram förslag till mål och åtgärder för en bättre samverkan mellan tandvård och hälso- och sjukvård. Stadsledningskontoret ser positivt på ett sådant arbete.